

Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде
Управа за шуме
Омладинских бригада 1
11000 Нови Београд

КОНАЧНИ ИЗВЕШТАЈ

по уговору број: 401-00-462/2023-10. о извршеним радовима на пројекту: „Шумска педагогија - учимо о шуми“

Образовањем у шумарству у средњим стручним школама и факултетима везаним за подручје рада шумарство и обрада дрвета, уочио се недостатак интересовања ученика за радом у области шумарства. Нове тековине, ИТ технологије, убрзани развој индустрије и вештачке интелигенције, одвојио је младе људе од природе. Сагледавајући изазове Средње и Западне Европе, као начине превазилажења истих, дошло се до закључка да је шумска педагогија, као облик ваннаставне едукације ученика основних школа, можда један од начина да се заинтересују за област шумарства. Идеја увођења шумске педагогије као облика наставе се огледа кроз неколико кратких курсева (практичних и теоријских), који ће служити као један од облика професионалне оријентације ученика и на тај начин помоћи родитељима, педагозима и наставницима основних школа да лакше одреде афинитете ученика и усмере их у области које су упознали. С друге стране, то значи и квалитетнији и више заинтересован шумарски кадар у будућности.

Едукативни програм је прилагођен деци узраста 7. и 8. разреда основног образовања.

Седам основних школа са територије града Краљева је узело учешће на пројекту, спроводећи заједно са наставницима Шумарске школе и њиховим наставницима пројектне активности. На пројектним активностима и радионицама су учествовали ученици основних школа: ОШ „Браћа Вилотијевић“, ОШ „Чибуковачки партизани“, ОШ „Свети Сава“, ОШ „Ђура Јакшић“, ОШ „Четврти краљевачки батаљон“, ОШ „Димитрије Туцовић“ и ОШ „Живан Маричић“.

Радионице су тематски обухватиле различите аспекте шуме: биљни свет - реализацијом радионице „Богатство биљног света“, гљиве - „Гљиве нашег краја“, животињски свет - „Трагом дивљих животиња“, значај оснивања нових шума - „Од семена до зелених грана“ и оријентацију у простору. Активности на радионичарском делу, пратио је

и практични рад у природном окружењу, на локалитету Наставно-научне базе *Гоч - Гвоздац*. Подришку у извођењу радионицарског дела пружили су и ученици Шумарске школе.

Шумарска школа из Краљева се труди да активно учествује у развоју и имплементацији шумске педагогије кроз наставне и кроз пројектне активности. Едукација се темељи на педагошким и стручним знањима, заснованим на константном усавршавању наставника.

Информисање и едукација младих генерација представљају један од начина очувања и опстанка вредности таквих подручја за будуће генерације.

У току трајања пројекта, испуњени су следећи циљеви:

Циљ 1: Стицање знања и вештина ученика основних школа из области шумарства, екологије и заштите природе

Активности на пројекту су замисљене као омнибус радионица различитог карактера. Све радионице састојале су се из предавачког дела наставника, након чега је као модератор водио ученике кроз различите задатке до лакше спознаје и стицања нових знања из области шумарства. Модератори радионица (наставници), су имали помоћ колега и ученика Шумарске школе, који су на најбољи начин уводили ученике основних школа у свет шумарства, кроз различите облике вршњачке едукације. Радионице су одржане у периоду од краја септембра до краја новембра, радним данима у поподневним часовима. Прве четири радионице су одржане у просторијама Шумарске школе по следећем распореду:

- **„Богатство биљног света“ – 28.9.2023.** Модератор радионице је била Стојана Анђелковић, дипл. инж. шумарства. Радионица је осмишљена тако да се ученици упознају са дендрофлором, која има доминантни утицај у једном шумском екосистему. За ученике је припремљен материјал на којем су показане поједине карактеристике дендрофлоре и на које треба обратити пажњу, како би успешно извршили детерминацију биљака. У другом делу радионице ученици су учествовали у детерминаци четинарских и лишћарских врста, на основу изгледа листова и плодова и успешно реланзовали радне задатке. На радионици је учествовало 27 ученика и 4 наставника основних школа.
- **„Гљиве мог краја“ – 5.10.2023.** Модератор радионице је била Зорица Стевановић, дипл. инж. шумарства. Радионица се састојала из два дела и одржана је у просторијама Шумарске школе. У првом делу радионице је одржано предавање како би ученици могли да се упознају са основним врстама јестивих и отровних гљива које се јављају у нашим шумама, да сазнају основна правила о сакупљању гљива и упознају се са опремом и прибором који је неопходан за сакупљање гљива. У другом делу радионице ученицима су подељени радни задаци са фотографијама гљива које је требало да детерминирају. Детерминација је вршена на основу кључа, а гљиве је требало издвојити у групе

јестивих и отровних. Ученици су успешно реализовали радне задатке. На радионици је учествовало 26 ученика и 4 наставника основних школа.

- **„Трагом дивљих животиња“ – 12.10.2023.** Модератор радионице је био Милан Жарковић, мастер. инж. шумарства.
Ученици су током радионице имали прилику да се упознају са неким значајним врстама дивљих животиња које живе у шумама Србије. Ученицима је указано на то како да на индиректан начин препознају животињске врсте у шуми преко трагова и начина оглашавања, а показатељ усвојених знања су били успешно урађени радни задаци препознавања животиња помоћу трагова и звукова. Након завршене радионице, ученици су са наставницима обишли „Кабинет за ловство и рибарство“, издвојени наставни објекат у Шумарској школи који служи као вежбаоница. На радионици је учествовало 28 ученика и 4 наставника основних школа.
- **„Од семена до зелених грана“ – 19.10.2023.** Модератор радионице је био Марко Миљковић, дипл. инж. шумарства.
Радионица се састојала из два дела. У оквиру првог дела радионице, који је одржан у просторијама Шумарске школе, ученицима су представљене су особине шумског семена, начин сакупљања, чувања и сетве семена, као и начини садње садница. По завршеном првом делу радионице, у школском дворишту је на припремљеној површини, изведена показна вежба правилног начина сетве семена, након чега су ученици самостално посејали семе храста лужњака. На крају радионице, заједнички су засадили садницу храста лужњака у арборетуму школе. На радионици је учествовало 23 ученика и 4 наставника основних школа.

Пета радионица је одржана 21.10.2023. у Наставној бази Шумарског факултета на Гочу. Ученици су теоријска знања о дрвећу, приземној флори, гљивама, дивљим животињама, производњи садног материјала могли практично да примене препознајући дрвеће, гљиве, трагове животиња. Један део радионице је био везан за упознавање ученика са техникама садње, па је тако свако од ученика имао прилике да се опроба у садњи садница црног бора, када је засађено 60 садница црног бора (*Pinus nigra*). Наставак радионице је био везан за оријентацију у простору. Модератор ове радионице је био наставник Горан Бијанић, дипл. инж. шумарства. Ученици су се упознали са основама оријентације у простору, коришћењем карте и бусоле. По завршеним активностима, заложена је ватра и ученици су спремали „шумарски доручак“. На радионици је учествовало 30 ученика и 5 наставника основних школа.

- **На завршној радионици**, одржаној 20.11.2023. године, ученици су од прикупљеног материјала припремали чајне мешавине (назване „Шумарски чај“) и паковали у припремљене кесице, које су понели кући. Том приликом су им додељени сертификати о успешно савладаном програму радионица.

Република Србија
ШУМАРСКА ШКОЛА
36000 Краљево, Карађорђева 262
Телефон: 036 352 800
Жиро рачун: 840-1027666-81
ПИБ: 101071637
Матични број: 07100957
Шифра делатности: 80220

Republic of Serbia
FORESTRY SCHOOL
36000 Kraljevo, Karadordeva street 262
Phone +38136352800

e-mail: sumarska@gmail.com
www.sumarska.edu.rs

Циљ 2: Развијање свести ученика основних школа о значају очувања природе и природних ресурса Краљева и околине

Поред образовног циља, где су ученици стекли и унапредили основна знања о природи и шумарству, васпитни циљ је био подједнако важан. Кроз радионице, ученици су развијали свест о значају очувања природе и важности шуме, као најкомплекснијег екосистема, што су и потврдили кроз евалуационе листове и давањем изјава медијима.

Циљ 3: Промоција шумарства кроз шумску педагогију као облик едукације

У току пројекта је набављена опрема неопходна реализацију радионица. То се првенствено односи на промотивни материјал, ручни алат (ашови, будаци) и остала средства која су била потребна сваком од модератора да би се радионица успешно реализовала.

Књиговодствене услуге за Пројекат извршавала је Драгана Вељовић.

Урађени су и постери формата А1 који промовишу пројекат и који су подељени школама – учесницима радионица, у циљу промоције пројектних активности.

Брошура: „Шумска педагогија – учимо о шуми“, која описује све активности и учеснике у пројекту, штампана је у 300 примерака и служиће у промотивне сврхе.

Пројекат и активности на Пројекту су промовисани путем друштвених мрежа Facebook и Instagram, као и путем регионалне телевизије Мелос, телевизије Прва и портала Круг.

Извод из материјално финансијског извештаја је достављен у прилогу, уз коначан извештај.

У Краљеву,
27.11.2023.

Руководилац пројекта,

Милан Жарковић

Директор

Зоран Николић